LAUSUNTO

Talousvaliokunta

talousvaliokunta@eduskunta.fi

ASIA: HE 43/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle tekijänoikeuslain muuttamisesta

Sanoma Media Finland Oy (”Sanoma”) pyytää, että Eduskunnan talousvaliokunta huomioisi alla esitetyn antaessaan oman lausuntonsa hallituksen esityksestä tekijänoikeuslain muuttamiseksi:

Sanoman pääviestit hallituksen esitykseen tekijänoikeuslain muuttamiseksi

Pääpiirteittäin esitystä voidaan pitää tasapuolisena ja kannatettavana. Esityksessä näkyy kuitenkin sen valmistelun monivaiheisuus, ja usean eri lainvalmistelijan johdosta syntynyt eräiden säännösten vaikea ymmärrettävyys. Tältä osin lain valmistelu ei kaikilta osin vastaa hyvän lainvalmistelun tavoitteita, ja siksi on välttämätöntä, että valiokunta huomioi lausunnossaan alla olevat havainnot ja muutostarpeet.

Erityiset havainnot verkkolähetysdirektiivin implementoinnista

Tekijänoikeuslain uudistamisen tavoitteena **ei ollut muuttaa nykyistä televisiomarkkinaa**.

Taloudelliset vaikutukset:

Televisiomarkkinan muuttamisen taloudelliset vaikutukset olisivat **huomattavat**.

Yhteenlaskettuna Yleisradio ja kaupalliset lähettäjäyritykset **investoivat sisältöihin Sanoman arvion mukaan vuosittain noin 450 miljoonaa euroa**.

Tällä investoinnilla lähettäjäyritykset hankkivat sisällöilleen jakeluoikeudet koko Suomen TV-yleisöille jakelutavasta riippumatta. Oletuksena puolet investoinneista kohdistuu antenniyleisöihin ja puolet kaapeli-tv-yleisöihin. Tyypillisesti esitysoikeudet hankitaan 3 vuodeksi, ja niiden tasearvoa poistetaan alkupainotteisesti.

- Antennijakeluoikeudet 3 vuodeksi poistot huomioiden => 450 miljoonaa euroa
- Kaapeli-tv-jakeluoikeudet 3 vuodeksi poistot huomioiden => 450 miljoonaa euroa

Mikäli uuden tekijänoikeuslain voimaan tullessa katsottaisiin, että Yleisradio ja kaupalliset lähettäjäyritykset eivät enää voisi toteuttaa lähetyksensä kaapeli-tv-verkoissa **ns. alkuperäisenä lähettämisenä**, tulisi näiden yhtiöiden

1. **kirjata tappioksi 450 miljoonaa euroa** jo hankituista esitysoikeuksista 3 vuoden osalta, sillä näiden sisältöoikeuksien hyödyntämisoikeudet lakkaisivat
2. jatkossa olla hankkimatta kaapeli-tv-jakeluoikeuksia

Tästä voisi seurata että:

- ⇨ Kaupallisen televisiotoiminnan ahdoinko syvenisi entisestään
- ⇨ Riippumattomien kotimaisten tuotantoyhtiöiden tuotannoista ei enää olisi perusteita maksaa kaapeli-tv-oikeuksista (tuotantoyhtiöiden tulot mahdollisesti puolittaisivat)
- ⇨ Tekijät, jotka nyt saavat koko korvauksen palkkana ohjelman tuotantoon osallistuessaan, saisivat jatkossa mahdollisesti vain osan korvauksesta palkkana ja osan pitkän ajan kuluessa (mahdollisina) tekijänoikeuskorvauksina, sillä jatkossa järjestöt hallinnoisivat kaapeli-tv-oikeuksien lisensiointia sekä korvauksien keräämistä ja jakamista.

Joidenkin järjestöjen toimesta on käsityksemme mukaan virheellisesti esitetty, että lainmuutoksella olisi tekijöiden palkkiota kasvattava vaikutus, mutta tällainen tulkinta perustuu väärille oletuksille.

Näin raju markkinoiden toimintalogiikan muutos on jokseenkin utopiaa, ja muutoksen seuraukset olisivat kokonaisuudessaan hyvin arvaamattomat.

Sen vuoksi Sanoma pitää välttämättömänä, että valiokunta tekisi seuraavat selkeyttävät tarkennukset hallituksen esitykseen luomaan oikeusvarmuutta kaikille osapuolille ja turvaamaan investointien jatkumisen kotimaiseen AV-sisältöön.

Haitallisten talousvaikutuksien ja investointien tyrehtymisen estäminen:

- 25 h § (edelleen lähettäminen)

  Direktiivin mukaisesti edelleen lähetyksestä voi olla kyse vain kun se suoritetaan ”muun osapuolen kuin sen lähetystoimintaa harjoittavan organisaation toimesta, **jonka toimesta tai jonka valvonnassa ja vastuulla** kyseinen alkuperäinen lähetys tehtiin”

  Direktiivin mukaisesti, jos signaalien jakelijat ainoastaan tarjoavat lähetystoimintaa harjoittaville organisaatioille Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitetun **”teknisen tavan” kyseisen lähetyksen vastaanoton varmistamiseksi tai parantamiseksi, signaalien jakelijat eivät osallistu yleisölle välittämiseen**. Tästä jakelijan teknisen tavan tarjoamisesta on kyse, kun Suomen televisioyhtiöt hankkivat jakelukapasiteettia esimerkiksi teleoperaattorien kaapeliverkoista kanaviensa yleisölle välittämiseksi.

  Mikäli lähettäjäyritys on jo hankkinut oikeudet eri jakeluteille Suomessa, kyseessä on alkuperäinen lähettäminen, eikä edelleen lähettäminen, riippumatta siitä, käyttääkö lähettäjäyritys kanaviensa välittämiseen alihankkijoita.

  Yllä todettu huomioiden lakiin tulee lisätä 25 h §:ään uusi momentti:

  ”Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta 25 f §:n mukaiseen lähettämiseen, eli kun lähetys tapahtuu lähettäjäyrityksen toimesta tai valvonnassa ja vastuulla millä tahansa teknologialla samanaikaisesti ja muuttumattomana.”

- 25 m § (suora siirto)

LAUSUNTO

Suoran sopimisen 25 m mukaisista oikeuksista tulee olla mahdollista ja ensisijaista sopimuslisenssiin nähden.

Suomen malli, jossa lähettäjäyritys hankkii oikeudet ja käyttää kanaviensa jakelussa alihankkijaa**, ei ole 25 m §:n tarkoittamaa suoraa siirtoa.**

Tekijänoikeuslain 25 m §:ään tulee lisätä vastaavan sisältöinen 2 momentti kuin 25 h §:ssä seuraavalla tavalla, mikä varmistaa mahdollisuuden suoraan sopimiseen myös lähetettäessä tv- ja radio-ohjelmistoja suoran siirron menetelmällä:

”*1 momenttia ei sovelleta teoksen lähettämiseen suoran siirron menetelmällä, jos sen tekijä on luovuttanut oikeuden sen lähettämiseen suoran siirron menetelmällä sille lähettäjäyritykselle, jonka lähetystä lähettäminen suoran siirron menetelmällä koskee.”*

Helsingissä 2. kesäkuuta 2022

Kunnioittavasti,

Sanoma Media Finland Oy

Marcus Wiklund
Johtaja, yhteiskuntasuhteet